

BØRN I KIRKEN

KIRKERNES IISHØJ

FORÅR 2023

*Du lille barn, vær hjemme her
i kirkens lyse indre,
hvor pagtens ord, trods alt der sker
på jord, skal overvintre!*

fra Den Danske Salmebog nr. 449
Jørgen Gustava Brandt 1985

INDHOLD

- 5 | Lad de små børn komme til mig
- 6 | Børnegudstjenesten – for børn i alle aldre!
- 8 | Årshjulet med gudstjenester for børn og deres familier
- 10 | At give børn en pause med ro og nærvær
- 12 | Det du lærer som barn, kan du have med dig resten af livet
- 13 | Dåben skal fejres!
- 14 | Minikonfirmander
- 16 | Jesus som barn – fri og selvstændig
- 18 | Babysalmesang gennem 20 år
- 21 | Konfirmander
- 24 | At tale med børn om døden og sorgen
- 26 | Hvorfor står manden på skateboard?
- 29 | På besøg i kirken
- 30 | At turde kaste sin stemme ud i rummet
- 32 | FDF – et ståsted at møde verden fra

Nøj, det' for børn.....!

Sådan har Danmarks Radio & TV gennem mange år indledt deres børneudsendelser. Og det, der sker i kirken, er også for børn.

Når børn kommer i kirke, stiller de ofte store og undrende spørgsmål, som også voksne kan blive kloge af at tænke med på.

I dette Kirkemagasin har vi valgt at sætte fokus på, hvordan børn møder kirken, og hvordan vi i kirken forsøger at møde børn i øjenhøjde. Der er faktisk mange muligheder, men skal det blive til et møde, må voksne sørge for at få børnene med i kirke, når der er noget, som retter sig specielt mod dem.

Vi håber, at vi med denne præsentation af alle de tilbud, vi har for børn i Ishøj, er med til at åbne jeres øjne for, at kirken er for alle!

Du kan finde meget mere materiale om gudstjenester og arrangementer for børn på ishoejkirker.dk

Lad de små børn komme til mig

Sådan sagde Jesus, og det er et af de citater, som rigtig mange mennesker kender og bruger. Men da ordene blev sagt første gang, var det på mange måder et ganske overraskende og provokerende udsagn. For da Jesus levede, regnede man ikke de små børn for særlig meget. Børn var allernederst i hierarkiet. Børnedødeligheden var så høj, at man ikke helt kunne regne med børnene, før de nåede en vis alder. Man vidste ganske enkelt ikke, om man fik lov at beholde dem.

Til gengæld havde man ikke nogen sikre midler til at forhindre, at der kom flere børn, og derfor var mange børn uønskede. Og så længe børnene ikke kunne gøre nytte og arbejde, var de mere eller mindre overflødige. Så der var ikke meget kært eller nuttet ved barndommen i oldtiden.

I samme tekst siger Jesus også: „Den, der ikke modtager Guds Rige ligesom et lille barn, kommer slet ikke ind i det.“ Så Jesus fremhæver børnene og siger, at man skal blive som dem. Man må sige, at han havde det med at vende op og ned på tingene!

Er man først blevet voksen, er det nok de færreste af os, der har lyst til at blive et lille barn igen: Afhængig af andres hjælp, uden basal viden om, hvordan verden hænger sammen, uden særlig meget indflydelse på tilværelsen – og uden magt.

Men måske er det alligevel sådan, at for at blive en god voksen, skal man være i kontakt med det lille barn, man var engang. Når Jesus fremhæver børnene, er det måske fordi han vil huske de voksne på, at man skal have blik for, at mennesker kan have brug for hjælp og være afhængig af andre. Man skal også vide, at man selv kan være det menneske, som føler sig magtesløs i livet.

Og så skal man huske, hvad der er helt grundlæggende for både børn og voksne: At selvom der er meget, man ikke kan, så kan man altid det aller vigtigste: Man kan modtage kærlighed. Og at komme ind i Guds rige handler måske allermest om det: At modtage Guds kærlighed. At være Guds barn.

Lad de små børn komme til mig.

Børnegudstjenesten – for børn i alle aldre!

En gang var kirkens gudstjeneste kun den ene, nemlig søndagens højmesse med et fast forløb, lange salmer og en klog prædiken fra præsten. Sådan er det ikke mere!

I dag holder vi forskellige gudstjenester og en del af dem er særligt for børn og deres forældre. Sproget er mere enkelt, salmer og sange er både gamle og nye med melodi og sprog, børn kan forholde sig til – og ikke mindst en bibelfortælling, der taler til alle sanser. Tidspunktet er tilpasset til børnefamiliers livsrytme, så man kan komme af sted eftermiddag eller aften, som det nu passer ind i familiens øvrige program. Ofte får man også noget at spise, så man ikke behøver at skynde sig hjem og lave mad. Der er med andre ord tale om gudstjenester i 'børnehøjde', som hele familien kan få glæde af; har børnene haft en god oplevelse, så er forældrene som regel også glade!

Dåbens ABC

Børnegudstjenesten er vigtig, fordi den giver børnene en fortrolighed med den kristentro og praksis, de har fået del i, da de blev døbt. Og gudstjenesten kan også virke som en invitation til de børn og voksne, som ikke er blevet døbt, men gerne vil opleve, hvad de kunne blive en del af med en evt. dåb.

En børnegudstjeneste indeholder det samme som en almindelig gudstjeneste, nemlig bøn, sang, bibelfortælling, Fadervor og velsignelse – og nogle gange også dåb og altergang.

Børnegudstjenesten er kirkens bidrag til den oplæring i den kristne tro, som forældre, der lader deres børn døbe, forpligter sig på. Dette er imidlertid ikke så fremmedartet, som mange tror, for børn elsker en god fortælling, de elsker at synge og føler stor trykthed ved gentagelsen. Når børnene deltager i børnegudstjene-

ster bliver de fortrolige med kirken og kirkerummet, ligesom de får forudsætninger for 'genkendelsens glæde' i mødet med de faste led, som også er i de 'voksnes' gudstjeneste. Det handler med andre ord om at give sine børn del i den trykthed og fortrolighed, som er forudsætningen for, at de kan komme til at opleve kirken som 'deres' kirke.

På børnenes præmisser

Skal man lære børn om kristendom og kirke, må det selvfølgelig ske på en måde, så det er spændende. Det betyder ikke, at de behøver at 'forstå' det på den måde, som vi voksne gør (... hvis vi altså gør det?). Nej, for børnene handler det om at opleve den bibelske fortælling og ritualerne i kirken med alle sanser. Noget ser de med deres øjne, som når vi opfører en fortælling eller uddeler blomster eller masker til alle. Andet kan man

høre som musikken, en god fortælling eller bare et øjeblik, hvor vi alle er stille. Andet igen tager børnene selv del i, når de går ind i kirken samlet, tænder et lys, udfører bevægelser til en sang eller modtager saft og brød ved alteret. Endelig hører det også med, at de får en god oplevelse sammen med deres familie, andre familier og kammerater.

Gudstjenester for børn i kirkerne i Ishøj

Kirkerne i Ishøj ønsker at være et åbent og vedkommende fællesskab, som arbejder med fornyelse og formidling af den kristne livsforståelse – også over for børn.

Vi ønsker ikke kun at være kirke for voksne, men for børn i alle aldre.

Vi har udarbejdet et årshjul med tilbud til børn og deres familier. Det finder du på næste side.

Årshjulet med gudstjenester for børn og deres famlier

GUDnathistorier i Ishøj Kirke

Året igennem holder vi GUDnathistorie for de helt små og deres familier. Vi begynder kl. 17 med fortælling og sang og spiser derefter sammen.

Gud & ... i Ishøj Kirke

Op til jul hedder det **Gud & Grød** og i sommertiden hedder det **Gud & Grill**. Det er for de 6-10 årige og deres familier. Vi begynder kl. 17 med bibelhistorie og sang og spiser derefter sammen.

Spaghettigudstjeneste i Vejleå Kirke

En tilbagevendende begivenhed med børnegudstjeneste i kirken og efterfølgende spisning.

1. søndag i advent i Ishøj Kirke

Vi indleder det nye kirkeår med familiegudstjeneste og deltager derefter i tændingen af byens fælles juletræ.

Julegudstjenester for børn

Juleaften kl. 11 afholdes en gudstjeneste i Vejleå Kirke særligt tilrettelagt for børn.

Det samme i Ishøj Kirke, men da er tidspunktet kl. 13.

Stjernesang i Vejleå Kirke

En aften omkring den 6. januar holder vi Helligtrekongersgudstjeneste, hvor Kirkens pigekor medvirker.

Fastelavnsgudstjeneste i Ishøj Kirke

Familiegudstjeneste med kirken pyntet op til ballade og udklædte børn og voksne. Derefter tøndeslagning i Hallen ved Ishøj skole sammen med Torslunde-Ishøj Idrætsforening.

Påske i børnehøjde i Vejleå Kirke

Spaghettigudstjeneste med fokus på fortællingen om påsken.

Palmesøndag i Ishøj Kirke

Familiegudstjeneste med optakt til hele påsken.

Dåbsjubilæum i Vejleå Kirke

Efter sommerferien inviterer vi alle døbt børn fra nogle bestemte årgange – f.eks. 3-5 år – til en gudstjeneste, hvor vi lytter til en fortælling fra Biblen, synger og taler om dåben.

De deltagende dåbsbørn får en gave og dagen rundes af med et let måltid mad.

Høstgudstjeneste i Ishøj Kirke

Familiegudstjeneste med efterfølgende høstmarked på kirkepladsen.

BUSK-gudstjeneste i Vejleå Kirke

I løbet af september holder vi BUSK-gudstjeneste, hvor FDF og KFUM-spejderne medvirker. BUSK står for Børn, Unge, Sogn & Kirke.

Halloween i Vejleå Kirke

En gudstjeneste for udklædte børn og unge med mørke og lidt uhyggelig stemning samt efterfølgende mad og slik.

Se de forskellige gudstjenester
for børn og børnefamilier på
ishoejkirker.dk/spaghettigudstjenester

At give børn en pause med ro og nærvær

De første år jeg var præst, tænkte jeg, at børnegudstjenester skulle være livlige, festlige og fyldt med aktiviteter, hvor den ene fulgte efter den anden, så der aldrig blev en åbning for, at børnene blev optaget af noget andet, og vi mistede deres opmærksomhed.

Men det gik op for mig, at jeg selv blev helt forpustet (også bogstavlig talt) af, at fare rundt og prøve at aktivere og motivere de små poder og deres voksne. Så tænkte jeg, at hvis jeg blev forpustet, så blev de små det måske også. Måske var det slet ikke mere aktivitet eller gak og løjer, de havde brug for, måske var det noget andet. Måske var det i virkeligheden mere en stillestund, de trængte til efter en lang dag i en ofte larmende institution. Måske var det nærvær med deres mor og far eller bedstefor-

ældre, de ønskede sig mest? Måske var det ro og fred, de faktisk allermost havde brug for.

Og så gik det op for mig, at lige præcis det kan kirken jo give. En pause. Fred, ro og nærvær. Et åndehul med ånd. Selvfølgelig for voksne, men også for børn.

Deraf opstod **GUDnathistorier** – en stille gudstjeneste for børn og deres voksne.

Hvor mange kan ikke huske glæden og trygheden fra barndommen, hvor man hørte en voksen læse eller fortælle en god historie? Eller lykken i at en voksen sang for én, også selvom man ikke forstod ordene, og der måske ikke blev sunget helt rent. Der er noget enkelt, ligetil og trygt i historier og sang. Og så erfarer mange voksne,

at netop kirkerummet får én til at sænke skuldrene og bringer en fred med sig, som er svær at forklare.

Netop de tre komponenter – den gode historie, musikken og rummet – skulle være omdrejningspunkt for, at børn og voksne kunne komme sammen i kirken og få en pause. Ikke fra hinanden – men en pause sammen. Hvor man bare kan sidde, holde i hånd, lytte og synge.

Og jeg oplever hver gang, hvor dejligt det er for både store og små, at freden sænker sig. Særligt når en bunke af børn sidder omkring præsten under fortælleparasollen, som er dekoreret som en stjernehimmel og lytter til en af Bibelens mange spændende og dramatiske historier. De skal selv danne sig deres egne billeder med deres fantasi. Der er ikke en

skærm, som på forhånd har vist dem, hvordan man ser ud, når man er ked af det, eller når man er glad. Det er op til deres fantasi. De lytter og danner deres egne billeder.

Og bagefter hører de deres forældre synge salmer for dem. Og selvom de ikke forstår alle ordene, så tror jeg, at trygheden i sangstemmerne beroliger og varmer de små sind.

Bagefter spiser vi sammen i forsamlingshuset, og så er freden forbi – på den festlige og aktive børnemåde!

Men en halv time sammen i kirken rum giver ro og fred til små og store sind.

Her er kirken også et helle.

Det du lærer som barn, kan du have med dig resten af livet

*Gud som haver barnet kær,
Se til mig som lille er
Hvor jeg mig i verden vender,
Står min Lykke i Gud's hænder
Lykken kommer, Lykken går,
Du forbliver Fadervor*

Dette lille digt stod på en porcelænsfigur, udformet som en opslået bog, med en engel bagved, som holdt bogen. Den stod i mit barneværelse, som jeg delte med mine to søskende, da der ikke var megen plads i den lejlighed, vi boede i på Nørrebro.

Figuren var egentlig min storesøsters, og hun har formentlig fået den i dåbsgave, men jeg tror, det var mig, der var mest glad for den.

Selvom det er mange år siden, jeg har set den, står den stadig skarpt i min erindring,

Jeg lærte at læse, hvad der stod på den udenad, men uden egentlig at forstå det dengang. Jeg synes bare det lød så fint.

Og ordene er blevet i min erindring, selv om jeg ikke ved, hvor den er i dag, og min søster slet ikke kan huske den.

Jeg har som voksen brugt digtet til at skrive i kortet, når jeg har skullet til barnedåb.

De seneste år – hvor jeg har haft min gang i kirken, og har været tovholder for en gruppe af strikkere, som har strikket dåbsklude, og har sørget for, at alle børn, som bliver døbt i Ishøj, får en dåbsklud med hjem – har digtet fået en ny og større betydning for mig. Jeg er glad for, at jeg lærte det udenad for mange år siden.

Jeg tror nu på, at der er en Gud, der passer på os, og at der er en mening med alting.

Dåben skal fejres!

De fleste bliver døbt, når de er så små, at de ikke kan huske det.

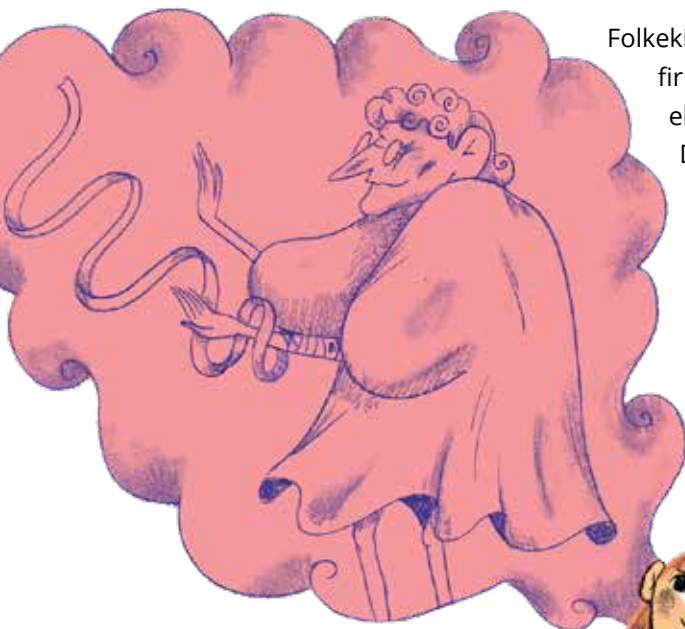
Men dåben er en vigtig begivenhed i barnets liv, og den kan sagtens fejres igen og igen. Derfor holder vi dåbsjubilæum i Ishøj.

Vi inviterer hvert år nogle årgange af børn – f.eks. alle mellem 3 og 5 år – til sammen med deres familie at fejre dåben.

Men dåbsjubilæum er ikke en lukket fest. Alle børn og voksne, der gerne vil fejre dåben, er velkommen!

Gudstjenesten er i børnehøjde med god musik, en sjov fortælling og masser af glæde. Alle børn kaldes op og får en lille gave. På den måde markerer vi, at det at være døbt er noget særligt. Det er værd at glæde sig over – igen og igen!

Minikonfirmander

Folkekirken tilbyder minikonfirmandundervisning til 3. eller 4. klasse over hele Danmark.

Undervisningen giver børnene kendskab til kirke og kristendom ud fra børnenes egne erfaringer og spørgsmål.

I nogle sogne kaldes minikonfirmander for juniorkonfirmander eller børnekonfirmander.

Børnene lærer en masse, men det er ikke skole, og det forsøger ikke på at være skole.

Hvad laver minikonfirmander?

Børnene får et grundlæggende kendskab til kirke og kristendom gennem historier, leg, musik og kreative aktiviteter som drama og tegning. Undervisningen er tilpasset børnenes alder og lægger op til spørgsmål og undren.

Børnene hører et udvalg af historier fra bibelen og får kendskab til, hvorfor vi fejrer jul, påske og pinse. Fortalt på en måde der skaber genklang i et børneliv med børneerfaringer. Historierne i bibelen får krop, bevægelse, følelse og smag.

Bibelens historier er ikke kun centrale i kristendommen, de er også en væsentlig del af vores kultur, nationale forståelse og fælles referenceramme. Derfor giver det mening at stifte bekendtskab med dem, uanset religion.

Leg og spørgsmål

Minikonfirmander bruger kirkerummet, fordi det danner en god ramme omkring nysgerrige spørgsmål.

Hvornår kan man gå til minikonfirmand? I 3. eller 4. klasse
Skal man være døbt? NEJ
Skal man tro på kristendommen? NEJ

Det kan være til konkrete ting, børnene ser i kirkerummet, hvad der sker til gudstjenesten, og de store mærkedage som dåb, bryllup og begravelse og til alt det store, uforståelige, der fortælles om i bibelens historier.

Afhængig af kirkerummet, kan det også være et rum til leg. Så børnene på egen krop kan mærke, at kirken også er til dem og for dem på deres måde. At rummet kan bruges til mange forskellige ting.

Børn har mange spørgsmål af eksistentiel karakter. Hvad kan man tro på? Hvad skal man tro på? Hvad tror de andre på? Hvad tror den voksne på?

I minikonfirmandforløbet møder de voksne, som hjælper dem til at finde sprog for alle deres tanker, og finde plads til at undre sig. Vi hjælper hinanden med at finde svar, og taler om de ting, som ikke giver mening. I langt de fleste minikonfirmandtilbud indgår sang som en vigtig grundsten.

“Vi har her skabt et sted, hvor der er nogle voksne, som tager sig tid til at sætte sig ned og snakke med børnene om de her forskellige temaer.

En af pigerne har sagt, at hun følte, at hun kunne sige alting her, og det tyder jo på, at forløbet har gjort et godt indtryk.”

Vi synger salmer og nyere kirkelige sange, som vi håber børnene har glæde og nytte af at kende gennem deres liv.

Pusterum

Foruden at give børnene en grundforståelse af kristendommen skaber minikonfirmand et tiltrængt pusterum for børnene. Her er plads til at være barn, til legen for legens skyld. Her skal barnet ikke præstere noget bestemt, her er ingen tjeklister eller lektier. Her er tid til

hygge. Ro til at trække vejret. Plads til at opleve nærvær og føle sig elsket, lige netop som man er den dag.

I kirken er der plads til både 'gør-som-der-bliver-sagt'-børn og 'hører-aldrig-efter'-børn. I et fællesskab hvor børnene passer på hinanden.

Skal dit barn være minikonfirmand?

Vi genstarter minikonfirmand i Kirkerne i Ishøj i 2023.

Du finder konkret information på hjemmesiden.

Jesus som barn – fri og selvstændig

Hvordan var Jesus mon, da han var barn? Det ved vi ikke meget om.

I Bibelen er der ikke mange oplysninger om det. Der står en del om hans fødsel og lidt om, da han var baby og tumling – men derudover er der kun én eneste fortælling om Jesus som barn. Da han er 12 år, er han med Maria og Josef i Jerusalem for at fejre påske. Han bliver væk – og da hans forældre efter flere dage finder ham igen, sidder han i templet og taler med præster og andre kloge folk. „Vidste I ikke, at jeg bør være hos min far” siger han til dem.

Et flabet svar – også fordi Josef jo egentlig ikke var Jesus’ rigtige far!

Jesus som barn – det vi kan læse i Bibelen – er altså en flabet og selv-

stændig teenager, selvom han kun er 12 år i historien. Det er måske lidt mærkeligt med sådan en fortælling om Guds Søn som en selvstændig og oprørske dreng.

Senere i livet gik Jesus også sine egne veje i forhold til sin familie. Han gik ikke i Josefs fodspor og blev tømrer. Han blev ikke i Nazareth. Han levede et omflakkende liv i tvivlsomt selskab. Han gik også sine egne veje i forhold til datidens religion, og derfor blev han upopulær hos landets præster. Den selvstændighed overfor både familien og religionen, kan man se hos Jesus allerede som 12-årig.

Her i nutiden er det naturligt for de fleste unge mennesker, at ens familie

ikke skal bestemme, hvad man skal blive, og hvordan man skal leve. Og præsterne skal i hvert fald slet ikke bestemme det!

Den selvstændige og frie måde at tænke på, har ikke altid været en selvfølge. Da Jesus levede – og langt op i historien – var det mere reglen end undtagelsen, at forældrene dikterede børnenes fremtid, og at religiøse ledere havde stor indflydelse på de valg, man traf i livet.

Men hver ny generation har alligevel gjort nogle ting på nye måder, og lige så langsomt har mennesker fået mere frihed. Til alle tider har der været mennesker, der lyttede til deres egen samvittighed og levede efter den. Og tog konsekvensen – ligesom

Jesus gjorde. Og på den måde har de lidt efter lidt ændret verden.

Den udvikling er fortsat helt op i nutiden, hvor vi ser på os selv som frie individer med ret til at tænke selv og tro, hvad vi vil. I dag spørger vi børnene: „Hvad vil du være, når du bliver stor“. De skal selv bestemme.

På den måde er Jesus som stor dreng meget moderne. Han bestemmer selv. Maria og Josef måtte lade ham gå sine egne veje. De religiøse ledere kunne heller ikke bestemme over ham – og fra den fortælling går der en lige linje helt frem til i dag, hvor vi synes, det er vigtigt, at alle skal kunne leve, som de gerne vil – at børn skal opdrages til at blive frie og selvstændige voksne.

***Fearless Girl** af Kristen Visbal, New York.*

Babysalmesang gennem 20 år

I efteråret 2022 var det 20 år siden at Babysalmesang blev opfundet.

Det har siden begyndelsen været en succes for folkekirken, og i dag er der næsten ikke et sogn eller en kirke, som ikke har tilbud om sang, rytmik og sanselige oplevelser i babyhøjde på programmet. Hvad der dengang blev omtalt som en „skrup-skør ide“, bliver i dag anerkendt som et udtryk for „tidssvarende gudstjeneste“, hvor en overset gruppe af befolkningen ikke blot kan bruge kirken på egne præmisser, men også føler at de får 'ejerskab' til kirken. For når man gennem en tid har ligget og rodet rundt på et tæppe på kirkegulvet sammen med sin baby, er man ikke blot blevet 'dus med kirken', men kan også tage den til sig som sin egen.

Op ad bakke og ind i ørerne

I begyndelsen lød indvendingen: „Babyer kan jo ikke synge!“. Og nej, måske ikke på den måde, som voksne synger, men selv de mindste børn oplever rytmer og toner. Ikke blot med ørerne, men med hele kroppen. At synge skaber både tryghed og samhørighed, og hvad der på den måde kommer ind i kroppen, sætter sig og stimulerer barnets videre udvikling, både fysisk, følelsesmæssigt og mentalt.

Når man danser og synger, skabes der et koncentreret nærvær mellem mor/far og barn og alle deltagerne indbyrdes.

Musik taler til det inderste i et menneske, hvor fantasien og sjælen bor. De børn, der tidligt får indgang til mu-

sikkens verden, vil naturligt udvikle det resten af livet, hvor det bliver en indgang ind til nye og rige oplevelser.

Kirken på en ny måde

Samtidig skal man ikke undervurdere betydningen af, at børnene tidligt får et trygt og naturligt forhold til kirkerummet og den kirkelige tradition. En undersøgelse fra 2014 viser, at tre ud af fire deltagere opfatter det som vigtigt, at babysalmesangen foregår i selve kirkerummet: Kirkerummets lys, akustik og stemning beskrives som noget af det vigtigste til, at man opnår en følelse af fordybelse og hjemlighed. På den måde oplever både forældre og børn tryghed samt følelsen af at være del af noget større end dem selv. I forhold til kirken og

Læs mere om vores Baby- og Tumlingsesalmesangshold og om hvordan du melder dig til på ishoejkirker.dk/Baby_og_tumlingsesalmesang

den kirkelige tradition medvirker babysalmesangen til, at de gamle salmer af Kingo, Brorson og Grundtvig kommer ind med modernælken. Salmernes tekster, der på den ene side kan være svære at forstå, lægger på den anden side op til, at barnet med sin fantasi skaber en religiøs verden, der med tiden kan udvikle sig til en tryk støtte i livet. Salmer kan nemlig noget helt særligt i forhold til eksistensen, da de lægger ord og billeder til det at være menneske, både i forhold til sig selv, andre og til Gud.

Hvordan det hele begyndte

Det var præst Helene Dam og professor og musikpædagog Inge Marstal, der i 2002 ved et tilfælde kom på idéen med at udsætte babyer for

kirkens salmesang. Professoren holdt et foredrag om betydningen af, hvad børn får ind i ørerne, og præsten foreslog, at man vel så godt kunne lade denne lyd være salmemelodier og sang. Da først ideen var formuleret, gik det stærkt. Der blev lavet kurser for de, der ville lede de første hold, og snart myldrede unge forældre med deres små børn til de kirker, der kastede sig ud i at gøre tilbuddet tilgængeligt.

Baby-og Tumlingesalmesang i Ishøj

I Ishøj Sogneavis efteråret 2005 – altså kun tre år efter det blev sat i værk på landsplan – omtales det første hold Babysalmesang i Vejleå Kirke. Siden har tilbuddet været en fast del af Ishøj sogns tilbud til forældre og deres små babyer – med tiden også udvidet med Tumlingesalmesang. Det kunne være spændende at vide, hvor mange forældre og børn der på den måde har fået en indgang til kirkerne i Ishøj, men desværre er det ikke ført regnskab over dette – men det er helt sikkert mange!

Man kan læse mere om Babysalmesangens historie og indhold på folkekirken.dk/folkekirken-arbejder/boern-og-unge/babysalmesang

Konfirmander

Hvert år er der mere end 80 unge, der vælger at blive konfirmeret i kirkerne her i Ishøj. På landsplan var der i 2022 over 45.000 konfirmander, så konfirmation er en stor begivenhed og en fest, som mange unge og deres familier ser frem til og gør meget ud af.

Undervisningen af konfirmander ligner på nogle måder den undervisning, konfirmanderne får i skolen, men samtidig er det også noget helt andet. For her er der ingen prøver eller karakterer, og her er der plads til at tale om Gud, det vi tror på, og hvilken betydning det har for os. Konfirmandundervisningen er et frirum, fordi det at gå til præst er at tale sammen, være sammen og opleve noget sammen. Ved at deltage i konfirmandundervisning som 14-årig, hvor man er godt i gang med det livslange spørgsmål: „Hvem er jeg?“, får konfirmanderne indsigt i Bibelens historier om Gud og mennesket og får talt om og tænkt over de store og eksistentielle spørgsmål, som vedrører liv, død, kærlighed, tro og håb.

Konfirmandundervisningen tager udgangspunkt i de bibelske fortællinger, gudstjene-

sten, salmer, bønner og samfundsmæssige og etiske dilemmaer. Der er meget at tale om. Så det er det, vi gør ud fra en forståelse af, at vi taler fra hvert vores sted, men også ud fra noget, der er fælles. Vi har hver især nogle erfaringer, kendskab og viden om noget, som påvirker den måde, vi ser verden på. Det er derfor altid vældig interessant sammen med de unge at få sat ord på, hvor forskelligt vi ser og oplever verden, og hvilken betydning det har. Få sat ord på det der er svært, og det som de er glade for.

Konfirmandundervisningen handler også om at få fortrolighed med gudstjenesten og kirkerummet. Derfor skal konfirmander være med til gudstjenester. Ikke kun de gudstjenester, der er om søndagen, men også hvad der nu er af gudstjenester i løbet af ugen. Allerede de første gange, konfirmanderne er til gudstjenester, er det tydeligt, at de har en ganske god fornemmelse af, hvad det er, der sker i rummet, og hvad det er, man gør, når man deltager i nadveren. Det kan godt være, at de ikke kender så mange salmer, men det viser

sig hurtigt, at de gamle salmer også kan noget. For en salme som *Hil dig, frelser og forsoner* er ofte en tilbagevendende favorit blandt konfirmander. Det at deltage i en gudstjeneste er også at møde nogle, der er forskellige fra en selv i alder, baggrund og livssituation. For konfirmanderne kan det være overraskende at opleve, hvor forskellige de mennesker er, der deltager i en gudstjeneste. Så det lokale og samtidigt universelle fællesskab, der er i en gudstjeneste, er også en vigtig erfaring at få med for konfirmander.

Nogle af konfirmanderne skal døbes inden deres konfirmation, og det bliver de ofte i forbindelse med den drop-in dåb, der er i september måned.

I konfirmandundervisningen er vi ikke kun indenfor. Vi tager også på ture ud af huset til kunstmuseet Arken, ind til København for at se kirker og høre om socialt arbejde eller tager på pilgrimsvandring til Ishøj Bakke. Kreative projekter med at lave billeder, rollespil eller at synge i kor indgår også i konfirmandundervisningen.

Den store dag – konfirmationsdagen – er det, det hele peger frem mod. Men mange af de unge bliver også overraskede over, hvor meget de får ud af den tid, hvor de deltager i konfirmandundervisningen, fordi de kommer til at lære kirken bedre at kende og oplever det, som mere meningsfuldt og rart end de

måske havde regnet med. Alene oplevelsen af at være i et smukt kirkerum, der har en ro i sig, har betydning for mange. Et sted hvor de selv har været med til at lave gudstjenester måske ved at læse nogle tekster. De får en tilknytning til rummet, som gør det til deres kirke, men de får også mere end det. For når et konfirmandforløb er bedst, får konfirmanderne også en forståelse for og en oplevelse af, at være en del af et meget stort fællesskab, der strækker sig over årtusinder. Det er ældgammelt samtidig med, at det også er her lige nu og også vil være det fremover. Det at vi hver især som individ indgår i fællesskaber, små såvel som store, er en bærende del af det at være konfirmand, fordi tro og kirke handler om fællesskab med Gud og mennesker.

For et par år siden var der nogle konfirmander – nogle af drengene – der skrev en rap sang, som de fremførte for de andre på holdet. Der var brugt energi og også meget tid på at lave den sang. For ambitionerne var store, også om den skulle have flere vers. Et af versene lød sådan her:

Kristendom var et fag i 3. klasse.

Vi var få, men nu er vi en masse.

Kirken er vor store kærlighed

det derfor vi står med vores ærlighed.

Vejleå Kirke vil altid bestå, selv når vi skal gå.

Vi bliver fler' og fler' også når det sner.

Læs om konfirmand-
undervisningen på
[ishoejkirker.dk/
konfirmand](http://ishoejkirker.dk/konfirmand)

At tale med børn om døden og sorgen

Når børn oplever at miste et menneske de holder af, kan forældre ofte opleve en magtesløshed i, hvordan de skal tale med deres børn om sorgen, tabet, savnet og døden.

Ofte har vi voksne det sådan, at vi gerne vil undgå, at vores børn er kede af det. Og er de kede af det, gør vi, hvad der er i vores magt, for at gøre dem glade igen. Det er der meget godt i. Men faren ved kun at have glæden for øje er, at der kan opstå en ensomhed eller en følelse af forkerthed i oplevelsen af sorg, tristhed og frygt hos barnet. For ofte medfører det mange tanker for børn (og voksne), når et elsket menneske dør. Det er meget hårdt, men det er også vigtigt at sorgen, som den træder frem for den enkelte, får lov at få plads. At vi som voksne kan rumme vores børns smerte og forsøge at give den plads uden at ville have den væk.

Omvendt kan man også komme ud for, at barnet ikke rigtig reagerer eller virker upåvirket. Ligegyldigt hvordan barnet reagerer, kan

det være godt at tale med børn om døden – også selvom vi som voksne kan opleve en vis blufærdighed i det. Man kan f.eks. tale med børn om, hvor de tror, den afdøde er. Er den i himmelen? På en stjerne? I jorden? I minderne. I kærligheden? Og vi behøver ikke have svarene for at spørge sådan, for vi ved det jo heller ikke. Så kan vi spørge videre: Hvordan er der mon der, i himlen eller på jorden? Er der rart? Stille? Osv. Herefter kan man spørge, hvad barnet savner ved det menneske? Spørge ind til konkrete minder.

Og så er det ofte godt for børn med noget visuelt: Besøge et gravsted, hvor man kan sætte en blomst, et lys eller en tegning, de har tegnet. Det kan også være godt at tage børnene med i kirke til børnegudstjeneste og tænde et lys der. Og så kan man altid spørge sin præst, om præsten vil tage en samtale med barnet eller sammen med de voksne.

Det vigtigste er, at barnet, ligesom de voksne, tages alvorligt i tabet og sorgen.

Hvorfor står manden på skateboard?

I forhallen i Vejleå Kirke står en gruppe elever samlet foran en stor papfigur. Figuren er fra et kalkmaleri i Vallensbæk Kirke. En dreng fra 4. klasse undrer sig. Hvad er det, manden står på? Er det virkelig et skateboard?

Om få minutter får han og resten af eleverne svaret på spørgsmålet. Inde i kirkerummet venter en fire meter høj oppustelig kuppel, som eleverne skal ind i. Her skal de se en film, hvor kalkmalerier bliver levende ved hjælp af animationer. Kuppelen skal både give eleverne en oplevelse af at ligge under hvælvingerne i en kirke og en forståelse af, hvordan kalkmalerier ligesom tegneserier kan læses som én sammenhængende historie.

Hvælvingens hemmeligheder

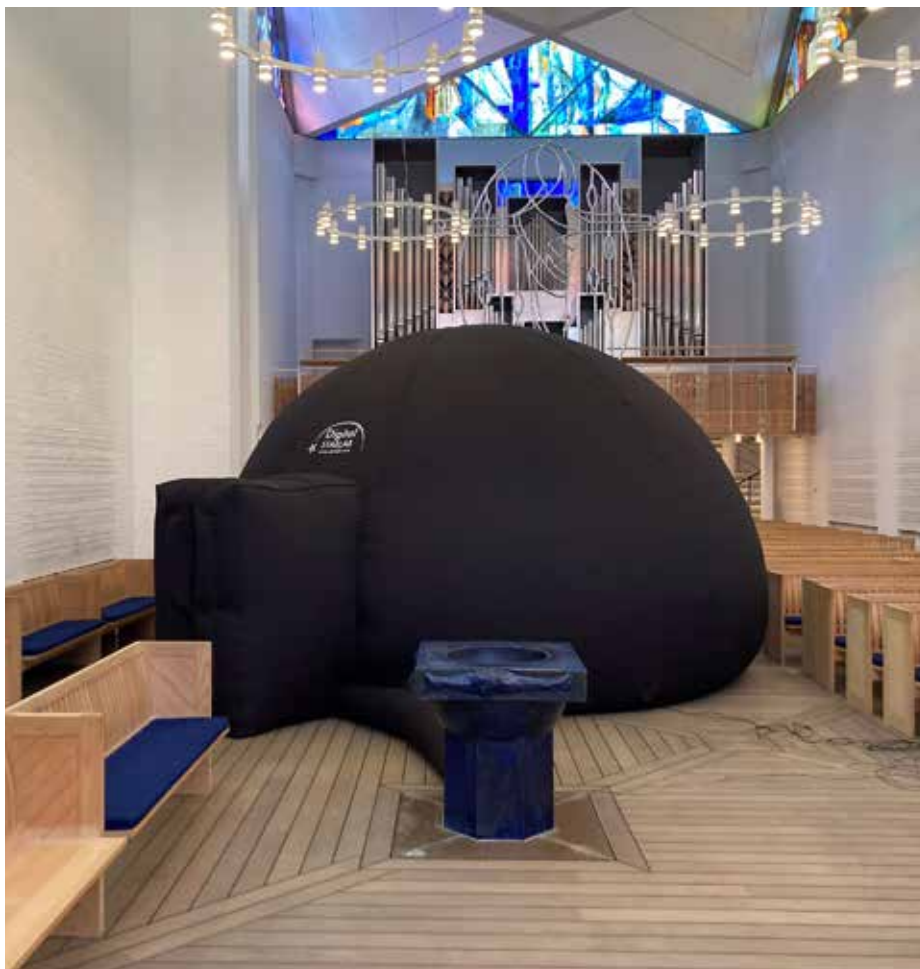
Klassen er fra Vejlebroskolen. De er på besøg i Vejleå Kirke i forbindelse med undervisningsprojektet *Hvælvingens hemmeligheder* fra Folkekirkens

Skoletjeneste Vestegnen. Forud for besøget har eleverne forberedt sig ved at tage på en virtuel rundtur i en middelalderkirke med kalkmalerier. Efter besøget skal de på skolen fordybe sig i kalkmaleriernes fortællinger og billedsprog – for hvis de knækker koderne til motiverne, vil de for fremtiden kunne afkode kalkmalerierne i enhver kirke, der har kalkmalerier. Eller som medarbejderen fra skoletjenesten udtrykker det, så kan de fremstå ultrakloge, hvis blot de kan genkende otte symboler i kalkmalerierne.

Folkekirkens

Skoletjeneste Vestegnen

Folkekirkens Skoletjeneste Vestegnen er et gratis undervisningstilbud til folke- og privatskoler på Vestegnen. Skoletjenesten tilbyder hvert skoleår omkring ti undervisningsprojekter fordelt fra 1.- 9. klassetrin. Der del-

Den virtuelle rundtur i middelalderkirken

tager hvert år omkring 600 klasser i projekterne. Projekterne spænder bredt, både hvad angår tema og læringsaktiviteter. I skoleåret 2022/23 har tilmeldte klasser således kunnet lære om venskab med afsæt i en billedbog af Kim Fupz Aakeson, høre om Frans af Assisi iført munkekutter, arbejde kropsligt med følelsen af utilstrækkelighed og quizze om bæredygtige begravelser.

Skateboard?

Efter besøget i Vejleå Kirke er eleverne ved at tage overtøj på. To piger snakker om et kalkmaleri med en havfrue. Alle ved for øvrigt nu, at det ikke er et skateboard, manden står på. Det er døren ind til dødsriget. „Hjulene“ skal forestille hængsler, men – som eleverne opdager under besøget – så var alle kalkmalere ikke lige gode til at male i perspektiv. De ved også, at manden skal forestille Jesus. Han er nem at genkende på hullerne i hænder og fødder.

Skoletjenestens undervisnings-
tilbud på fs-vestegnen.dk

Om Folkekirkens Skoletjeneste Vestegnen

Folkekirkene på Vestegnen har som andre lokale kulturinstitutioner, som ARKEN og Kroppedal Museum, en skoletjeneste. Skoletjenestens formål er at udarbejde og tilbyde tværfaglige undervisningsprojekter med afsæt i faget kristendomskundskab. Alle projekter tager udgangspunkt i de faglige mål, der ligger for skolens fag. Projekterne er udarbejdet sådan, at alle elever uanset deres religiøse eller kulturelle tilhørsforhold skal kunne deltage. Ligeledes er det i forbindelse med kirkebesøg centralt at formidle viden inden for en ramme, hvor eleverne frit kan gå i dialog med de fagpersoner de møder, fx præster, organister og lignende.

På besøg i kirken

Når det er jul, er der mange børn i Ishøj, som kommer på besøg i kirkerne. Her hører de om Jesus, der blev født i en stald, hans mor Maria, Josef, hyrderne og englene. Alle besøgene

er tilpasset børnenes alder. Går man i vuggestue og børnehave, er der måske rasleæg og stjernekastere. Og ganske korte julesalmer med fagter. Skolebørnene lærer måske julesal-

mer og julesange. Eller lytter til en jule-meditation.

Der kommer også børn i kirkerne op til Påske og andre gange i løbet af året. Vi glæder os altid til at få besøg!

At turde kaste sin stemme ud i rummet

Vi synger sammen. Og hvorfor gør vi så det? Det gør vi, fordi det gør os glade. Fordi vi gerne vil øge kendskabet til musik og sang, styrke fællesskabet og den enkeltes selv-værd. Det gør vi, fordi det er vigtigt for os at stimulere det gode børneliv gennem sangen.

Sangen kan give en ramme at være i, som er ganske særlig, og hvor alle i et eller andet omfang kan være med. Sangen er også kulturbærende og kulturoppbyggende. Når vi synger sammen, kan vi have en oplevelse af, at vi hver især bidrager, og at vi tilsammen bliver til og er i noget, der rækker ud over os selv.

Når vi synger – og derigennem sætter ord og toner sammen – kan tanker, følelser og erkendelser få plads på en måde, som det talte ord alene ikke kan.

Nogen har skrevet den tekst og de toner, som vi sammen udtrykker. Vi låner en andens ord for de tanker, vi måske selv har? Eller som er helt anderledes end vores? Vi kan blive nysgerrige, rørte eller undrende.

Fysisk får vi trukket vejret lidt dybere og i takt, vi hører naboens stemme og vores egen i forening og mærker, at vi ikke er alene.

Så ja, sangen sammen med andre er udviklende for store og små, og derfor har vi også særlige tilbud til børn og unge i Kirkerne i Ishøj.

Hver uge synger vores børne- og pigekor i Vejleå Kirke, og vi har besøg af skoleklasser i forbindelse med Jul i kirken eller andre arrangementer, hvor der er særligt fokus på at synge sammen.

Læs om Børne- og Pigekorene på
[ishoejkirker.dk/](http://ishoejkirker.dk/vejleå-kirkes-børne-og-pigekor)
[vejleå-kirkes-børne-og-pigekor](http://ishoejkirker.dk/vejleå-kirkes-børne-og-pigekor)

Børnekorene

Det er tirsdag og tidligt på eftermiddagen over børnekorene. Nogle kender hinanden fra skolen, nogle har sunget flere år, andre kommer uden at kende nogle og er lige begyndt. Men alle bliver lige så stille en del af fællesskabet og er med til at tage imod andre nye.

De varmer op med rutchebanelyde og skalaer, solmisation (det er håndtegn for de enkelte noder) og legende nodelæsning på tavlen. Bagefter synger de en masse sange og salmer om årstider, dyr, fjol, alvor og det at være til.

Børnekoret deltager i flere arrangementer i kirken i løbet af året.

Pigekoret

Senere på eftermiddagen er det en helt anden aldersgruppe, der kommer – nemlig Pigekoret, der pt. består af 7 rutinerede unge sangere, som alle har sunget siden de var børn. De medvirker ofte ved højmesserne om søndagen og er særligt glade for at synge motet – som er det korstykke, der synges efter prædiken – eller diskantstemmer (overstemmer) til salmesangen.

Mange af de store piger har sunget i mange år. Det der får dem til at blive ved med at synge er fællesskabet i glæden ved musikken, men ikke mindst deres egen faglige udvikling og det som den ugentlige undervisning og de mange sangtimer i kirken giver dem. Og hvor de giver tilbage.

FDF – et ståsted at møde verden fra

FDF – Frivilligt Drenge- og Pige-Forbund – er en folkekirkelig børne- og ungdomsorganisation med voksne, der har noget på hjerte.

FDF blev grundlagt i 1902, er drevet af frivillige og har 25.000 medlemmer i 350 lokale afdelinger fordelt over hele landet.

Kernen i FDF er fællesskabet, både mellem børn og mellem børn og voksne

At lege, grine og tale sammen, og at blive mødt med respekt uanset baggrund, alder eller evner. I FDF lærer børn og unge at alle har noget at bidrage med til fællesskabet.

De voksne i FDF møder børn og unge med et kristent livs- og menneskesyn, der viser, at mennesker er skabt til fællesskab og er ligeværdige uanset baggrund.

FDFs ambition – at give børn og unge et **ståsted** at møde verden fra – støttes ved fire nøglebegreber: Relationer, tro, leg og samfundsengagement.

Relationer · FDF er et frirum, hvor børn og unge glædes, oplever og vokser i mødet med ledere, der har noget på hjerte.

Tro · FDF skaber plads til tro og samtale om livets store spørgsmål i livet på et folkekirkeligt grundlag.

Leg · I FDF bliver verden større, når vi gennem leg og udfordringer lærer at indgå i forpligtende fællesskaber.

Samfundsengagement · FDF skaber ansvarlige, demokratiske og deltagende medborgere, der engagerer sig i den verden, vi lever i.

Hvorfor give børn et ståsted?

Det er ganske enkelt. De får en base at arbejde ud fra. Et frirum. På den måde har de resten af livet mulighed for at afveje værdier når de møder dem. Er jeg enig eller uenig? Hvorfor? Hvordan fungerer vi sammen alligevel?

I det forpligtende fællesskab oplever børn, at de har en plads, at der er brug for dem, og

FDF vil inspirere børn til at tænke kreativt og bruge fantasien

Gennem leg, rollespil og opfinderi udfordrer vi os selv, og den verden vi lever i

at vi bliver ved at være et fællesskab også, når vi er uenige.

Hvad får mit barn ud af at gå til FDF?

Dit barn får forståelsen af at indgå i et fællesskab. At barnet har værdi. Dit barn lærer at lege – mere og længere – og forstå, at den legende tilgang også kan bruges i andre aspekter i livet.

Det barn får et netværk af mennesker, som strækker sig rundt i hele Danmark, som en ekstra gruppe voksne der engagerer sig i barnets liv og ønsker at hjælpe det igennem.

Øgede jobmuligheder. Ja, det lyder måske tosset. Men at kunne skrive frivillig i FDF på sit CV som voksen er en god ting. Mange arbejdsgivere ved, det dækker over en bred vifte af kundskaber, som man ikke nødvendigvis kan få eksamensbevis på, men som har værdi på en arbejdsplads.

Mange FDFere har fået stærke sociale kompetencer i FDF og har sans for at vælge til og fra over for de vigtige ting i livet.

Og udover forståelse for det legende fællesskab med andre børn og med voksne, giver FDF også et ståsted i forhold til tro. Med rod i de kristne fortællinger oplever børnene kristne værdier som næstekærlighed, tolerance og ligeværd. De oplever et rum, hvor der kan tales om livets store spørgsmål, tro og tvivl. Hvor der bliver svaret ærligt og kærligt, også når den voksne ikke har et klarparat-svar.

For nogen bliver FDF et livslangt venskab. For mange er det noget man snuser til 1-2 år i barndommen. Og selvom bekendtskabet for dem kun er kortvarigt, så åbnes blikket for at se verden i et andet lys. Der gives et ståsted, som man kan bruge som målestok, når tvivlen dukker op.

Skal dit barn skal opleve det legende fællesskab i FDF? Kontakt FDF Tranegilde, som holder til i Vejleå Kirkes underetage. fdf.dk/tranegilde

Medarbejdere

Kirketjener **Jesper Kronholm**

Tlf.: 3032 0525 · jk10@ishoejkirker.dk

Kirketjener **Marianne Wendelborg**

Tlf.: 6155 6642 · mw@ishoejkirker.dk

Organist, Vejleå Kirke **Carsten Popp**

cp@ishoejkirker.dk

Organist, Ishøj Kirke **Markus Højgaard Fog**

Tlf.: 2452 4494

Leder af Vejleå Kirkes Pige- og børnekor

Bente Colding-Jørgensen

vejleaaakor@gmail.com

Kirke- og Kulturmedarbejder

Randi Anholm

Tlf.: 2912 4485 · kk@ishoejkirker.dk

Kommunikationsmedarbejder

Anna Falcon · pr@ishoejkirker.dk

Kirkegårdsleder **Jesper Mikkelsen**

Ishøj Bygade 77, 2635 Ishøj

Tlf.: 4354 7300 · jm@ishoejkirker.dk

Menighedsrådet

Formand **Jan Ivar Schiøttz**

Tlf.: 6162 9398

formand@ishoejkirker.dk

Kirkeværge, næstformand

Rosa Møller Pedersen

Tlf.: 2025 1669

rosa@ishoejby.dk

Øvrige medlemmer, se **ishoejkirker.dk**

Sognepræster

Alle præster holder fri mandag

Ane Øland Bækgaard

Tlf.: 2466 1886

anop@km.dk

Asta Gyldenkærne

Tlf.: 2170 7596

agy@km.dk

Sophie Nielsen

Tlf.: 2484 0406

msmn@km.dk

Christian Barrit Petersen

Tlf.: 4399 1628

cbp@km.dk

Michael Rønne Rasmussen

Tlf.: 2960 3288

mrr@km.dk

Du kan altid ringe og få en aftale om en samtale med en af præsterne.

Sognekontor

– for Ishøj og Torslunde sogne

Ishøj Boulevard 1, 2635 Ishøj

Tlf.: 4354 7300 · ishøj.sogn@km.dk

Åbent mandag til fredag fra kl. 10.00-13.00

Torsdag tillige kl. 16.00-18.00

Henvendelse i forbindelse med bl.a. dåb, vielse og bestilling af kirkebil i alle Ishøjs tre kirker.

Navneændring, navngivning, faderskab og attestbestilling foretages på www.borger.dk.

Vejleå Kirke

Ishøj Boulevard 1, 2635 Ishøj

Åben alle hverdage fra 10.00-15.00

Torsdag desuden 16.00-18.00

Lørdag lukket

Søndag åbent fra 10.00-13.00

Ishøj Kirke

Ishøj Bygade 83, 2635 Ishøj

Åben når der er personale til stede

Kontakt kirketjeneren på tlf.: 6155 6642

KIRKERNE I ISHØJ er udgivet af Ishøj Menighedsråd
Ansvarshavende redaktør: Jan Ivar Schiøttz
Udkommer i 10.700 eksemplarer
Tryk: Stenby Tryk A/S
Design & layout: Anna Falcon

Illustrationer

Forsidefoto, foto s. 3 & 11: Ulrik Hansen
Tegningerne s. 14-15 er fra bornikirken.dk
Foto s. 17 – Wikimedia Commons

KIRKERNE I ISHØJ